

365

užsiėmimai kiekvienai dienai

Turite išbandyti!

Atraskite...

Stebėkite...

Tyrinėkite...

Kurkite...

Alma littera

Kaip naudotis šia knyga

Knyga išmokys jus daugybės įdomių darbėlių, pradedant slėptuvės statymu ir baigiant gėlių džiovinimu ir vabalų viliojimu į spąstus. Visada nešiokitės ją su savimi, ir ji padės jums tyrinėti bei pažinti gamtos pasaulį. Nieko baus, jei knygą šiek tiek išstėpsite.

Sąrašė „Jums reikės“ išvardytos priemonės, kuriomis turite pasirūpinti prieš pradėdami darbą, ir objektai, kuriuos rinksite.

Vaikai – būkite atsargūs!
Perspėkite suaugusį žmogų, prieš imdamiesi bet kurio knygoje aprašyto projekto, kad jis jus prižiūrėtų, kol dirbsite.

Atkreipkite dėmesį į šį simbolį: jis reiškia, kad kai kuriuose savo veiklos etapuose turite būti ypač atsargūs. Laikykitės nurodymų.

Vaikštinėdami lauke laikykitės šių taisyklių:

- Planuokite iš anksto, būkite atsargūs ir stebėkite ženklus.
- Vartus ir nuosavybę palikite taip, kaip radote.
- Saugokite augalus bei gyvūnus, savo šiukšles neškitės namo.
- Šunis veskite už pavadėlio.
- Atsižvelkite į kitus žmones.

Neužmirškite: baigę savo projektą, visus tyrinėjamus gyvūnus privalote paleisti į laisvę.

Informaciniuose spauduose rasite svarbios informacijos, kaip sėkmingai užbaigti darbelius (žali), įdomių faktų (mėlyni), saugumo patarimų (rausvi) ir pasiūlymų vienus daiktus pakeisti kitais (oranžiniai).

Nuotraukos ir nuoseklūs nurodymai padės suprasti, ką daryti kiekviename etape.

Didesnės iliustracijos vaizduoja, kaip turėtų atrodyti baigti darbeliai, kad galėtumėte juos tiksliai atkartoti.

Laikrodžio simbolis rodo, kiek truks atlikti projektą, išskyrus laiką, kol augalas užaugs ar išdžius.

Skaičius – kiekvienas projektas turi numerį, kad būtų lengviau sekti savo veiklą – žymi darbelius, kurių užteks visiems metams!

005 Pastatykite slėptuvę

40
MIN.

Savo sode šalia medžio pasistatę slėptuvę turėsite prieglobstį – vietą, kur galėsite susitikti su draugais, praleisti naktį, jei ji neperšlampa, ar tiesiog pabūti gražiu oru.

Jums reikės

- Lazdų ar karčių
- Medžiagos: brezento, maišinio audeklo, senos patalynės
- Špagato ar virvės

1 Pirma nuspręskite, kur norite įrengti slėptuvę. Pastatę ją prie didelio medžio, iš karto turėsite galinę sieną; be to, jei slėptuvė remsis į medį ar bus pririšta prie jo kamieno ar šakų, užsitikrinsite priedangą, paunksmę ir stabilumą.

2 Pasidarykite paprastą rėmą, ratu išdėstydami kartis, lyg statytumėte vigvamą. Karčių apatinius galus įsmeikite į žemę, o viršutinius suriškite virvele.

3 Apdenkite kartis medžiaga ir ją pritvirtinkite. Iš pradžių naudokite vandeniui laidžias medžiagas; jei slėptuvėje ketinate būti ne tik gražiu oru, ant viršaus užtieskite brezentą.

Neperšlampamas patiesalas

4 Ant žemės patieskite neperšlampamą patiesalą ar brezentą, kurie atstos grindis. Palikite tarpduriui angą.

006 Padarykite laidynę

5
MIN.

Ant stiprios dvišakės lazdelės galų užmaukite storą įtemptą gumytę. Nykščiu ir pirštu suimkite popierinį rutuliuką ar džiovintą žirni ir patraukite gumytę į save. Nusitaisykite į skardinę ar akmenį ir paleiskite.

007 Suverkite gėlių girliandą

40
MIN.

Šviežios gėlės yra tobulas puošybos elementas, padovanotas mums gamtos. Kodėl to neparodyti suveriant nuostabią gėlių girliandą? Ji puikiai tiks vasarą sode vakarėliams ir iškylops.

Jums reikės

- Šviežių gėlių, geriausia chrizantemų ar medetkų
- Plonos vielos
- Žirklių

1 Nulaužkite ar nukirpkite gėlių žiedus šiek tiek žemiau kotelio. Atkirpkite 70 cm ilgio vielos gabalą ir viename gale susukite kilpą.

2 Vielos galą be kilpos įbeskite į kotelio vidurį ir stumkite, kol viela pervers žiedą. Nustumkite žiedą iki kilpos.

3 Verkite žiedus, kol ant vielos nebeliks laisvos vietos. Kitame jos gale irgi susukite kilpą. Taip pagaminkite daugiau vėrinėlių. Girliandas kabinkite ant kilpų.

008 Pakabinkite gėlių užuolaidą

1
VAL.

Užuot lankstę girliandas bangomis ir klostėmis, palikite jas kaboti ilgomis pynėmis. Ant šakos viena prie kitos pakabintos girliandos atrodys kaip stebuklinga gėlių užuolaida.

Jei norite, papuoškite kaspinais

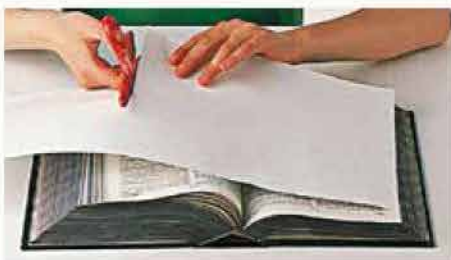
025 Džiovinkite gėles

30
MIN.

Jeigu sode žydi gėlių, išsaugokite jas sudžiovindami. Tą padaryti nesunku, o džiovintas gėles galėsite panaudoti kurdami paveikslus, knygų žymeklius, dovanų korteles, sveikinimo atvirukus.

Jums reikės

- Žiedų ir lapų
- Storų knygų
- Balto sugeriamojo popieriaus
- Žirklių

1 Atverskite storą knygą. Iškirpkite knygos dydžio sugeriamojo popieriaus gabalą, sulenkite pusiau, tada vėl atlenkite.

2 Patieskite sugeriamąjį popierių skersai knygos. Dešinėje lapo pusėje išdėliokite gėles, tarp jų palikdami daug vietos.

3 Kaire popieriaus lapo pusę atšargiai uždenkite gėles. Užverskite knygą. Ant viršaus uždėkite dar kelias knygas. Palikite gėles džiūti mažiausiai keturias savaites.

026 Sudžiovinkite jūrų dumblių

30
MIN.

Nuplaukite jūrų dumblius ir išdėliokite juos ant popieriaus lapo. Padėkite jį ant laikraščio. Uždenkite vaškinium popieriumi vaškuota pusė žemyn. Ant viršaus užklokite laikraščiu ir užvožkite sunkiomis knygomis.

027 Nupieškite drugelį

10
MIN.

Drugelių sparnai paprastai yra tarsi vienas kito veidrodinis atspindys. Piešdami raštus vienoje pusiau sulenkto popieriaus pusėje, uždengdami juos kita puse ir prispausdami, sukursite spalvingą piešinį.

Jums reikės

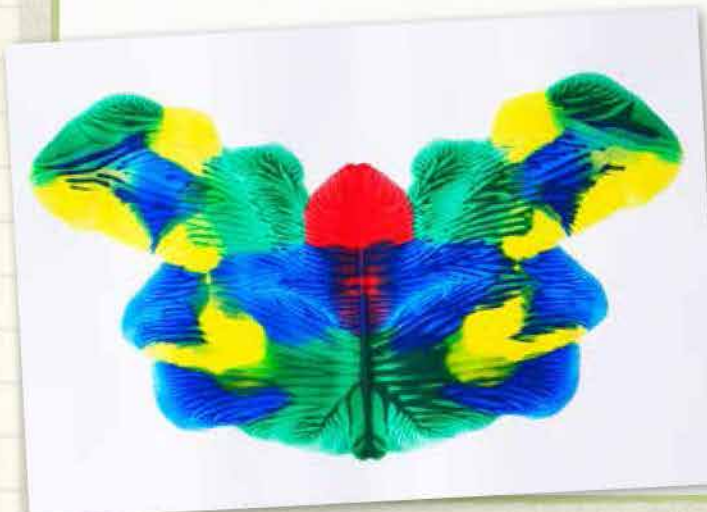
- Popieriaus lapo
- Plakatinių dažų
- Teptuko
- Flomasterių, pieštukų ar kreidelių

1 Sulenkite popieriaus lapą. Vienoje pusėje išspauskite dažų. Nepamirškite šiek tiek jų išspausiti išilgai sulenkimo linijos.

2 Prie dažų prispauskite antrą lapo pusę ir patrinkite nuo centro kraštų link. Atlenkite ir palikite išdžiūti.

3 Abiejose popieriaus lapo pusėse turėtumėte gauti beveik vienodą raštą. Jei norite, flomasteriais, pieštukais ar kreidelėmis savo drugeliui nupieškite kojas, ūselius ar net veiduką.

028 Mažieji ar didieji žirgeliai?

3
MIN.

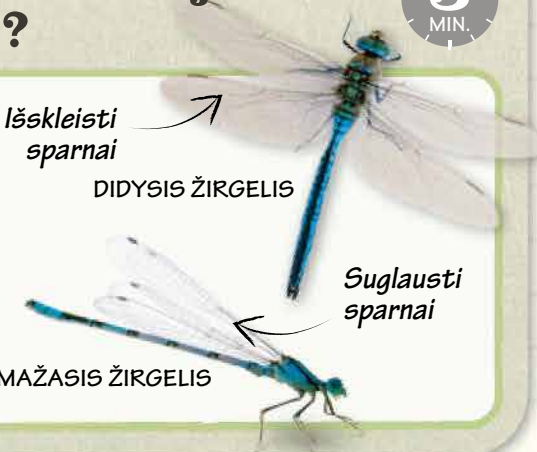
Didieji žirgeliai yra daug didesni už savo giminaičius mažuosius žirgelius. Jei ilsėdamasis vabzdys nesuglaudžia sparnų, vadinasi, tai didysis žirgelis.

Išskleisti sparnai

DIDYSIS ŽIRGELIS

Suglausti sparnai

MAŽASIS ŽIRGELIS

069 Pagaminkite kubelių su gėlių žiedais

20
MIN.

Užšaldant augalus lengviausia išsaugoti juos ilgesniam laikui. Įmeskite gėlių ledo kubelių į limonadą, taip suteiksite jam išskirtinumo, arba susmulkinkite vasaros žoleles, kad galėtumėte jomis džiaugtis žiemą.

Jums reikės

- Valgomų gėlių – našlaičių ar agurklių; arba žolelių
- Vandens
- Ledo kubelių padėkliuko

1 Prisirinkite gėlių ir žolelių. Susmulkinkite arba vienam ledo kubeliui naudokite tik vieną lapelį. Viename ledo kubelyje užšaldykite visą gėlės žiedelį.

2 Sudėkite žoleles ar žiedus į padėkliuko skyrelius ir užpilkite vandeniu. Rinkitės žvaigždės ar kitos formos ledo kubelių padėkliukus.

3 Įdėkite padėklą į šaldiklį. Naudokite kubelius su žiedais ir lapeliais gėrimams papuošti. Smulkintos žolelėmis gardinkite sriubas ir troškinius.

Užšaldytas gėlės žiedas

Visas žiedas

Smulkintos žolelės

070 Papuoškite stiklinę šerkšnu

10
MIN.

Suberkite ledą į stiklinę. Įberkite druskos. Tirpdamas ledas atšaldys stiklinę, o vanduo garuodamas ore suformuos šerkšno kristalus.

Ledas ir druska stiklinės viduje

Šerkšno kristalai

071 Padarykite grybo sporų atspaudą

15
MIN.

Grybai gamina baltas, geltonas ar juodas sporas. Vienas sporas pamatyti sunku, bet jūs galite padaryti viso grybo atspaudą. Pabandykite naudoti šviesesnę ar tamsesnę kartoną.

Jums reikės

- Subrendusio grybo
- Spalvoto plono kartono
- Stiklinio dubenėlio
- Purškiamo pastelės fiksatoriaus

1 Ant kartono padėkite grybo kepurėlę lakšteliais ar poromis į apačią. Užvožkite dubenėliu.

2 Palaikykite per naktį, tada nuimkite kepurėlę nuo kartono. Ant jo išvysite sporų atspaudą.

3 Stenkitės atspaudo neliesti. Gerai vėdinamame kambaryje ar lauke apipurškite atspaudą fiksatoriumi.

Baltas sporų atspaudas

072 Pagaminkite antspaudų iš grybų

15
MIN.

Perpjaukite grybo kepurėlę pusiau. Pamerkite į dažus ar rašalą ir prispauskite prie popieriaus lapo. Sujungdami antspaudus, galite sukurti daugybę įvairių raštų ir piešinių. Naudokite dvi spalvas

093 Pagaminkite anemometrą

30
MIN.

Vėjo greitis matuojamas anemometru – prietaisu, kuris sukasi vėjui pučiant. Pagaminkite šį paprastą anemometrą, suskaičiuokite, kiek kartų jis apsisuko, ir nustatykite vėjo greitį.

Jums reikės

- 4 puodelių
- Popierinės lėkštutės
- Rašiklio
- Liniuotės
- Pieštuko su trintuku
- Smeigtuko
- Dvipusės lipnios juostelės

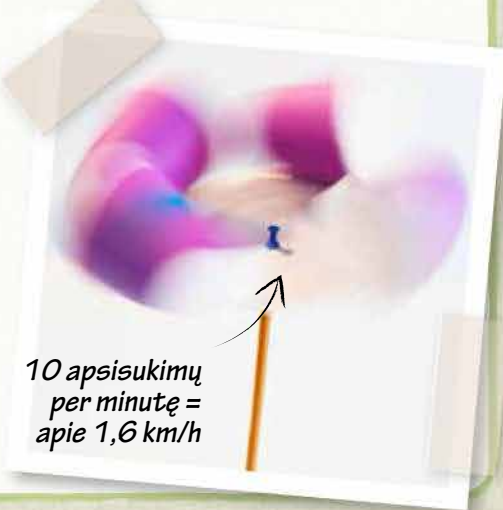

1 Per lėkštės centrą nubrėžkite dvi susikertančias linijas. Aplink vieną iš puodelių apvyniokite spalvotos lipnios juostelės.

2 Lipnia juostele pritvirtinkite puodelius taip, kad visi būtų pasukti į tą pačią pusę, o jo centras atsidurtų prie linijos galo.

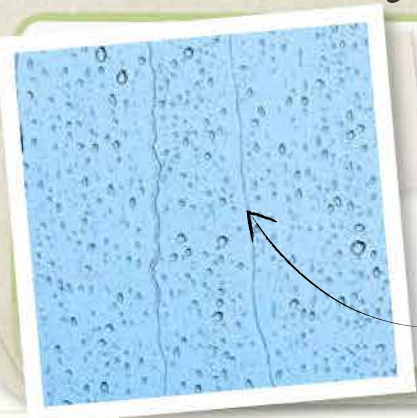

3 Linijų susikirtimo taške prismeikite lėkštę prie pieštuko trintuko. Suskaičiuokite, kiek kartų per minutę apsisuka puodelis.

094 Surenkite lietaus lašų lenktynes

3
MIN.

Su draugais surenkite lietaus lašų lenktynes. Kiekvienas iš jūsų pasirinkite po didelį lietaus lašą, esantį lango viršuje. Nugalės tas lašas, kuris pirmasis pasieks lango apačią.

Stebėkite, kuris lietaus lašas yra greitesnis

095 Pasipuoškite karūna iš plunksnų

30
MIN.

Daugelyje pasaulio kultūrų, pradedant Š. Amerikos indėnų ir baigiant Polinezijos gyventojų, yra naudojami galvos apdangalai iš plunksnų. Jūs irgi galite pasigaminti.

Jums reikės

- Plunksnų
- Ilgų, lanksčių gluosnio ar visterijos vytelių

1 Iš vytelės sulenkite apskritimą, kuris tiktų jūsų galvai. Galus supinkite vieną su kitu, kad apskritimas neiširtų.

2 Aplink apskritimą apvyniokite daugiau vytelių. Galus sukaišiokite į tarpus, kad neiširtų.

3 Plunksnų kotelius atsargiai įkiškite tarp vytelių. Didžiausią plunksną pritvirtinkite priekyje, o mažesnes – iš šonų.

096 Pabandykite rašyti plunksna

15
MIN.

Plunksnos kotelį nusmailinkite, o gautą plokščią smaigalį įpjaukite. Laikydami plunksną 45° kampu, pamerkite ją į rašalą ir nukratykite. Rašydami stenkitės plunksnos nespauti.

253 Suformuokite debesį stiklainyje

20
MIN.

Kad susidarytų debesys, reikia drėgno oro; šalčio; mažyčių ore sklandančių dalelyčių, kurios skatina garų kondensaciją. Šio bandymo metu dalelėms sukurti naudojamas plaukų lakas.

Jums reikės

- Stiklainio su dangteliu
- Aerosolinio plaukų lako
- 50 ml karšto vandens
- Ledo kubelių
- Mėlynų maistinių dažų

1 Pripilkite maždaug $\frac{1}{3}$ stiklainio karšto vandens. Įlašinkite maistinių dažų. Apversta dangtelį prikraukite ledų kubelių.

2 Kelias sekundes palaikykite ledų kubelius, tada dangtelį nuimkite ir į stiklainį įpurškite plaukų laką.

Besiveržiantis debesis

3 Vėl uždėkite dangtelį. Pamatysite, kaip stiklainyje ima formotis debesis. Kai jis užpildys stiklainį iki pat viršaus, nuimkite dangtelį ir stebėkite.

254 Raskite pažįstamų pavidalų debesyse

5
MIN.

Debesys nuolatos keičia savo formą, todėl į juos žiūrėti yra nuostabu. Atsigulkite ant nugaros ir žiūrėkite į dangų. Kokius pavidalus matote?

Širdies formos debesis

255 Pasigaminkite dekoracijų

30
MIN.

Parsineškite namo kuo įvairesnių gamtos dovanų ir iš natūralių objektų padarykite judančią dekoraciją. Pakabinkite ją tokioje vietoje, kur visi galės gėrėtis.

Jums reikės

- Bambukinių lazdelių
- Virvelės
- Žirklų
- Akmenukų, kankorėžių, fosilijų, kriauklių, plunksnų

1 Parinkite du vienodo ilgio pagaliukus ar bambukines lazdeles. Suriškite kryžmai. Susikirtimo vietoje pritvirtinkite kilpą.

2 Virvute pririškite gamtos dovanas prie lazdelių. Vieni gali kabėti atskirai, kitus sujunkite į grandinėles.

3 Iš virkščių suformuokite žiedus ar žvaigždes, o iš pušų kankorėžių – gyvūnų figūreles ir pakabinkite ant šakelių.

256 Pažaiskite „Kryžiukus ir nuliukus“

10
MIN.

Lazdeles išdėliokite tinkleliu. Parinkite 2 rūšių ženklų, tokių kaip kankorėžiai ir akmenukai, pasikvieskite draugą.

Žaiskite paeiliui ir stenkitės užblokuoti vienas kitą.